

[Peter Nielsen.]

princip, at en mand for at indtage en ledende stilling på et skib skal have tjent sig op gennem alle graderne, et princip, som efterhånden har bredt sig inden for samfundslivets øvrige funktioner og bl. a. nu også er indført inden for forsvaret. Men inden for søfarten vil man altså nu gå den modsatte vej: prøve på at skaffe en art officersklasse. Det er efter min mening både udemokratisk og til skade for vor søfarts høje stadi. Danske navigatører er højagtede i internationale søfartskredse, og der er altid plads for en dansk styrmand på et udenlandsk skib. Det skyldes ikke mindst, at man ved, at de er udgået fra de egentlige sømænds rækker.

Aspirantordningen motiveres bl. a. med, at den vil virke mere karakterdannende — men vil man dermed insinuere, at der er noget i vejen med vore nuværende skibsføreres og styrmænds karakter? Der er i disse år en akut mangel på navigatører; det skyldes imidlertid udelukkende, at den danske handelsflåde i efterkrigstiden er undergået en stor og glædelig udvikling, ligesom indførelsen af treskiftevagter har betydet, at mange skibe skulle have en styrmand mere. Denne mangel på navigatører er altså kun et overgangsfænomen, og der er ingen tvivl om, at sømændenes kreds i det lange løb kan levere de folk til navigationsskolerne, som er nødvendige for at kunne bemane danske skibe med styrmænd. Aspirantordningen løser i hvert fald ikke problemet, idet det har vist sig, at sømændenes antal på navigationsskolerne daler i samme tempo, som aspiranternes stiger. Dels optager disse aspiranter plads på sejskibe og skoler for sømændene, dels føler sømændene sig ikke mere animeret i samme grad som før til at læse, fordi man ved, at man som styrmand udgået af sømændenes rækker ikke mere har de samme fremtidschancer, idet avancementerne vil blive forbeholdt de styrmænd, der har været aspiranter i det pågældende rederi. Ordningen vil også medføre, at styrmænd, der er udgået fra sømændene, i fremtiden vil søge udenlandske skibe frem for at gå som en art andenklassens officerer på danske skibe. Aspirantordningen kan derfor nemt bevirke at mangelen på officerer bliver endnu større. For de unge mænd, der i dag går

til søs som aspiranter, ville det også være mere anbefalelsesværdigt, om de prøvede en virkelig sømands kår. Frafaldet blandt de navigationsuddannede ville da heller ikke blive så stort, idet en sømand først og fremmest vil bruge sin styrmandseksamen til søs, medens der blandt aspiranterne vil være større lyst til at anvende eksamenen til et af de mange andre job i land, som den i dag kan give adgang til. Jeg ser derfor ingen grund til at bibeholde denne aspirantordning og anser den for at være i bund og grund udemokratisk. Det er derfor med beklagelse, vi må konstatere, at det er skibredernes hensigt at fortsætte med denne aspirantordning, og at der her i folketinget er flertal for, at de skal have lov til det.

Efter krigen blev der fra alle sider talt så mange smukke ord om den danske sømands indsats. Det er blot kedeligt, at man samtidig begyndte at forringe hans fremtidsudsigter. Derfor må mindstekravet til en lovgivning være, at sømændene i hvert fald ikke stilles ringere end aspiranterne. Det kan blive tilfældet, hvis man generelt vil opretholde kravet om skoleskibssejlad også for voksne søfolk.

Lovforslaget afskaffer bestemmelsen om obligatorisk sejskibstid, eller rettere bestemmelsen har afskaffet sig selv, idet vi jo ikke mere har sejskibe. I stedet indføres der 4½ måneders obligatorisk skoleskibssejlad for vordende navigatører. Jeg ser meget gerne statsskoleskibet „Danmark“ bevaret; dels viser det på en smuk måde flaget i alverdens havne og på alle have, dels kan det være en oplevelse for en dreng eller en ung mand at deltage i et sådant togt, men hvis det kun skal vare 4½ måned, er det begrænset, hvor vidt omkring man kan komme, og store dele af sagkundskaben mener også, at 4½ måned vil være for kort tid rent uddannelsesmæssigt, hvis uddannelsen overhovedet skal have nogen betydning. Navigationslærerne udtaler, at for voksne søfolk vil skoleskibssejlad ingen betydning have og kun virke irriterende, idet de forlængst på skibene vil have erhvervet sig de færdigheder, som er påkrævet. Selv om der i kommissionen var et ret kompakt flertal for at gøre skoleskibssejlad obligatorisk, vil jeg alligevel gerne spørge den højtærede handelsminister, om dette krav ikke kan frafalde.